

צאה ישרה למפעלם של אלו, שלמני דור ניסו רק לעשות תיקונים בצמנות התורה — הוי אומר רופורטה — ואחרי זה נשתרשה בליבם שנאה בהמית לכל המושנים התורניים, ובמקומם השרישו בליבם מושנים ששחיים ורקיניים כגון: חומיש המצפון, שור יון, אתונה.

אורחי הארץ נתלקים לשניים. רתיים ור הפשיים. בין שני חלקים אלה רובצת תהום ענקית, אשר לא מאפרים ונאומים יאחו אותה. הדתי מסתכל על החומשי כעל גני. וזוהי מציאות אכזרית שאין להימלט ממנה. אחת הסיבות שתלמיד הישיבות כיום פרים ורבים יותר מאשר לפני שנים, היא כי הורים רבים נוכחו שבתיהספר אינו מחיפה את הנער ואינו נותן בו כוח לעמוד נגד זרם הרחוב. תלמיד הישיבה המתניים לצבא הוא בעיני שאר התלמידים, כאחד היוצא לשמר וראשי הישיבות מתיישים בו. מלפנים שאפו להניע לתכלית, והמטרה היתה להיות מהנדס, דוקטור וכו'. כיום השאיפה הכללית היא להיות שחקן כדורגל או כוכב קולנוע. אמהות מברכות את בניהן: "הלואי ותהיה לימס ריון" די בזה להוכיח את הרמה המוסרית היורדה של חוגים אלה. אלה הרכים לכנופיות השמיניות. הסיבות הללו מצטרפות למסכנת, כי אין דרדיביניים לגשר בין הדתי והחומשי, ועל זה נאמר: "הכדור מתור העדה הרעה הזאת". בחורשישיבה, ירושלים

עבודה פוריה

בתשובה למאמר על החוק לחיסול האמת (העולם הזה 1049) ברצוני לומר כי אתם שיש בכך שאיפה לחקירה לשמה, אהבתי

כוכבת "סרטי חביב" רחל טורקו

צדק עד כדי קנאות, לכל זמן שאתם נש" ארים עבדים קנאים לאמת, לצדק ולחירות. תיצרו על-ידי עבודתכם הפוריה ערכים שי בסופו של דבר יביעו לחיסול המדינה. יצחק בניה, ירושלים

מי התלחף?

קראתי בעלון "אחד מול רבים" (העולם הזה 1049). כותב הרשימה היה כנראה כה נלהב ממעשה ידיו, עד שמרוב התלהבות שכח לסמור את שמו, וכך אנו קוראים רשימה בנוף ראשון, מבלי לדעת כלל מי כתב אותה. האם מחבר הרשימה פחד מן הש.א. או מדעת הקהל?

יזהר לויט, חיפה השמטת השם נבעה יחד מהחזקתו של עורך הדפוס למלאה לכתב העת (ראה תמונה). שמו של מחבר הרשימה, כפי שהיה מובן אף אחרי השמטת השם, הוא נורי חביב, מפיץ הסרט עצמו.

כתבתם כי ניבורת פרטלו של נורי חביב, רחל טורקו, אינה מצטלמת בגילוייב וכי למרות שהיא מופיעה בסרט בכמה חולצות חשופות היא בחייה הפרטיים היא לובשת חולצות תימניות וחצאיות לא כל כך צרות. עד כמה שהיה לי הכבוד להכיר את רחל טורקו, היא איננה שונאת גדולה של צנת נופה, מה שמובן למדי נוכח העובדה שאין לה כלל מה להתבייש בו.

המשטרה התנצלה

בגיליון 1047 של עונכם הופיעה כתבה שכללה כמה עובדות בלתי נכונות, שהתייחסו לרחל ואריה פינג. בהגיע הנכרת פינג לבלגיה ובכל תקופת שהותה שם, לא נערך אצלה חיפוש או חקירה. הנכרת פינג גם לא נעצרה מיד בידיהת המשטרה בלוד אלא כמה שבועות לאחר מכן. בהיותם במעצר לא התראו הן לבדת ומר פינג עם קרובי משפחה. שום הבליות לא הובאו לעצורים. הם גם אינם מעורבים כלל בפרשה זו ושוחזרו תוך התיצללות מצד המשטרה.

עו"ד יעקוב מלך, תל-אביב כתב העולם הזה מתנצל על שהוטעה: הונג פינג אינם מעורבים כלל בפרשה ושוחזרו תוך התנצלות מצד המשטרה.

מ.ש.א. עד ש.ת.

אני רוצה להודות לכם על רשימותיכם המאלפות, ביחס למנגנוני החוסך למיניהם בישראל. בהסירכם את המסווה מעל מני הש.א. והאיש העומד בראשו (העולם הזה 1049), הוכחתם בפעם היחיד הקיים בישראל, הינו העתון הלוחם החרדי הקיים, תל-אביב עידן שרון.

שוב היכה העולם הזה את עתוני הבוקר והערב למיניהם בסקופ עתונאי מן מדרנה ראשונה. חיים מרשק, תל-אביב

האם אתם מקיימים גם ש. משלכם? אם כן, יש לקרוא לו ש.ה. — שרות העולם הזה, העוסק בחקירת כל שאר השי"נים.

יעקב אהרנוב, חיפה אתם יכולים להוסיף לרשימה שלכם גם את המטרה שלי. נקראתי למשרדי פקיד הי שומא ונתבעתי להכפיל את תשלום מס ההכנסה שלי. פקיד השומא לא הסתמך על כל אינפורמציה, ורק טען שהוא יודע שהכנסתי תי נזולות בהרבה מכפי שהצהרתי. כאשר הדתי את השומא החדשה, הוגשה נגדי תביעה משפטית.

ברדי פקיד נציבות מס ההכנסה שבא לבית המשפט היה תיקי, ובו ראיתי גליון נייר שעליו היה רשום "אינפורמציה", ובו פירוט הוצאות שהוצאתי כביכול, על סמך "אינפורמציה" זו ניסחתי התביעה לחקור אותי על הוצאותי. רק אחרי שמצאתי אלו, בי שבזמן שהייתי בחופשה כביכול הייתי למעשה בבית-החולים, נכנסה התביעה ונקבעה שומא חדשה, בהתאם לפינה שנעשתה בי גינון. אולם נשאלת השאלה: האם אני חייב

Advertisement for 'העולם הזה' (The World) magazine. It features a lion logo with the text 'בלי משוא פנים' (Without partiality) and 'העתון הנקרא ביותר במדינה' (The most read newspaper in the country). Contact information for the publisher is provided.

את האפשרויות החיוביות העצומות הסמוכות בעתונות, היכיתה גם את עומק ההתנהגות של רוב העתונות הישראלית.

עד לרבע הופעת העולם הזה היה קיים קשר-השתקה כללי בעתונות לגבי הש.א. אף עתון אחד לא גילה נגדו חקירה רצינית. איש לא רצה לריב עם אדם המשפיע בצורה כה ישירה על תיק מסי-הכנסה.

שני עתוני-הערב מכרו בפירוש את זכות הבכורה העתונאית שלהם תמורת גויד עדישים דליל — רעיון-מטעם עם ראש הש.א. בו חזר על תולדות-התעמולה השיגרתית שלו. תמורת זאת התחייבו שני העתונים ששם האיש וזהוהו יישמרו בסוד. היה זה ויתור מוחלט מראש על חקירה וביקורת.

כשהופיע העולם הזה, נשבר קשר-השתקה במכה אחת. כל העתונים מיהרו לקפוץ על העגלה, להעתיק את הפרטים. אולם רק לשניים מהם — חרות וידיעות החדשות הגרמני — היתה ההגינות האלמנטרית לציין שהחומר בא מהעולם הזה.

הארץ הסתפק ביועיה קטנטנה, חבויה בעמוד פנימי, בה ציין כי מר שרף פירסם את שם הש.א. אחרי ששם זה פורסם "בפרסום בלתי-רשמי". הארץ הקפיד מאד שלא לציין לאיזה פרסום הכוונה, ושלא למתוח שום ביקורת על המוסד לאור הדי פרטים המוצגים שנתגלו.

הבוקר גילה יוזמה פרטית לדוגמה, העתיק קטע ארוך מן העולם הזה, ממש מילה ב מילה, מבלי לציין את המקור. כשהובא הדבר לתשומת-לב העורך, הוכנס לאחת הפינות תיקון קטן שציין את המקור.

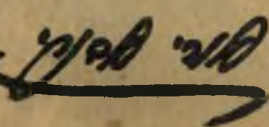
על החשמו לא התרגש. הוא פירסם את היועיה המרעישת כעבור שבועה ימים, בי ידיעה קטנה וסתמית: "גודע כי...".

אך השיא הושג שוב על-ידי מעריב. 18 פעות אחריו הופעת העולם הזה, גנב עתון זה את תמונת-השער שלנו, העתיק אותה בגיליונו, בלי ציון מקור, תוך שימוש חופשי בחומר שנסאף בחקירה שלנו. הדבר נעשה בצורה שבאה לעורר אצל רבבות קוראים, שרם הספיקו לקרוא את העולם הזה, את הרושם כאילו מעריב הוא שגילה את הגילויים.

למרבת הגיחוך, פירסם מעריב באותו גליון עצמו את הראיון האומלל שלו עם ראש הש.א. אותו קיבל בתנאי מפורש שלא יפרסם את זהות האיש. מעריב גנז קודם לכן ראיון זה, (למרות שהכין מודעות להדבקה כרחוב) אחרי שנוכח לדעת כי ידיעות אחרונות הקדים אותו ביום, ופירסם כמעט את אותו ראיון עצמו.

באחד המחזות של שילר מופיע גנר, המטיף מוסר לאנשי הצבא הקאתולי במלי-חמת 30 השנה. קרא הגנר: "לא נתגוב! את הדיבר הזה אתם מקיימים כלשוננו — כי אתם לוקחים את כל בגליון!" השאלה היא רק אף מקבלים עתונים אלה עם עצמם להטיף מוסר לאחרים, כשהם עצמם נוהגים לפי חוקי קנאה ושנאה גיונגליים.

קוראי העולם הזה תמחו מן הסתם לא פעם מדוע אנו מקפידים לצטט בדריים בשם אומרים, גם כשהמדובר בעתונים שיעדיפנו לחתוך את לשונותיהם לפני שיגידו מילה טובה על עתון אחר. התשובה היא פשוטה: אין אדם נוהג בהגינות לטובת הזולת, אלא לטובת עצמו. עתון הצוער את הצעד הראשון אל השקר, שוב אין בפניו מעצור.

ביום השלישי שעבר, בשעות הערב הגל' ואחרות, שעות מעטות אחרי שאפלי הגל' יונת הראשונים של העולם הזה הופיעו ברחובות תל-אביב, דהרה מכונת ירושלימה. היא הביאה גליון של העתון לזאב שרף, הממונה על הכנסות המדינה.

שרף ידע כי העולם הזה ערך חקירה מקיפה בענין הש.א. כי בין השאר פנה כתב העולם הזה גם אליו, כדי לשמוע את תשובותיו לשעות השונות. אולם כשנטל לידו את הגליון וראה את תמונת ראש הש.א. אחד האנשים הסודיים ביותר במדינה, מתנוססת על השער, הופתע גם הוא. "יש להם סקופ גדול!" אמר.

עד לאותו רגע עוד התכוון שרף לשמור על זהות האיש בסוד. ישיבת ועדת-הכספים של הכנסת נקבעה ליום המחרת, ביום ד' שרף, אדם פיקה, בעל כוח-שינוע רב, חשב שאם לא ישכנע את חברי הועדה שגם להם יאמר לגלות את הסוד, הרי במקרה הרע ביותר יגלה להם את השם כתנאי שלא יגלוהו לאיש, גם לא לעתונות. עתה הבין גם שרף כי שוב אין טעם לשמור את החתול בשק.

מה שקרה לאחר מכן, כשהתאספה הועדה, מהרה סיפור משעשע. הוא מפורט במקום אחר בגליון זה.

★ ★ ★ אולם המערכה הגדולה על הש.א. רק החלה. גילוי העולם הזה הפכו הפעם לשיחתי היום לא רק ברחוב ובחברה, אלא גם בישיבות של הנהלות-בנקים, פגישות של אנשי-עסק ושיחות של בלתי-מפעלים. כל אלה ידפו על גיקומו של הש.א. אולם זו הפעם הראשונה קיבלו תמונה ברורה על היקף המוסד השיטותיו.

עשרות הפרטים שנתגלו בחקירת העולם הזה שפכו אור חדש למרי על הפרשה. העובדה שראש הש.א. הוא עסקן מפלגתי פעיל, שישנם אלפי מלשינים קבועים, שי התקציב המוצהר אינו מתאים למציאות, שי אין למעט קשר בין המטרות המוצהרות של הש.א. לבין פעולותיו האמיתיות, כל אלה נתגו דחיפה חדשה לחשבון-נפש ציבורי. כשבגללה במערכת, היה זה שיא של חודש מתוח מאד, בו התנהלה החקירה המסועפת בסודיות מוחלטת. אצבע אחת של החקירה הגיעה לקרבנות הש.א., כדי לשחזר לפי עדויותיהם את דרכי-הפעולה של המוסד.

אצבע שניה, חשובה יותר, ביררה את זהות האיש, את מעשיו, את דרכי פעולתה את תנועותיו היומיות. ברגע שנתגלה הי גילוי הגדול — חייה הכפולים של ראש מועצת קרית-אוננו — נתגלה שטח שלם חדש, שהצריך אצבע שלישית.

היתה זאת חקירה דרמטית לעתים. ציר לזמו של איש-המסתורין, מבלי שירגיש בכך, בשעת פעולתו, היה מפעל קטן בפני עצמו. בשלבים האחרונים של החקירה כבר לא היה ברור מי עוקב אחרי מי, כשמכונת סטיישן-וואגן אפורה של הש.א. נדבקה לעקבותיו של מנהל החקירה.

בסך הכל היתה זאת הדגמה יחידה במינה של כוחו הציבורי של עתון בלתי-תלוי. קשה למצוא דוגמה כמעט טובה יותר של גילוי הגורר אחריו כמעט באופן אוטומטי את הנצחון הציבורי של ענינו.

★ ★ ★ לרוץ המול, אותה פרשה שהדגישה מחדש